

Огляд/

Внутрішньодержавні і транскордонні перекази за перше півріччя 2013 року

Аналітичні дані щодо діяльності в Україні протягом першого півріччя 2013 року внутрішньодержавних і міжнародних систем переказу коштів, створених резидентами*

Analytical data on activities of inter-state and international transfer systems, which were founded by residents, in the first half of 2013

У першому півріччі 2013 року дозвіл на здійснення діяльності, пов'язаної з переказом коштів, отримала нова платіжна система “Welsend”, створена АБ “Укргазбанк”. Таким чином, за станом на 01.07.2013 р. Національним банком України погоджено правила десяти платіжних систем, із яких п'ять створено банками України:

- “АВЕРС” (ПАТ “Банк “Фінанси та кредит”, м. Київ);
- “PrivatMoney” (ПАТ “КБ “Приватбанк”, м. Дніпропетровськ);
- “СОФТ” (ПАТ “Укрсоцбанк”, м. Київ);
- “Аваль-Експрес” (ПАТ “Райффайзен-банк “Аваль”, м. Київ);
- “Welsend” (ПАТ “Укргазбанк”, м. Київ);

п'ять систем створено небанківськими установами України:

- “Фінансовий світ” (ТОВ “Українська платіжна система”, м. Київ);
- “ІнтерПейСервіс” (ПАТ “Запоріжжв'язоксервіс”, м. Запоріжжя);
- “Поштовий переказ” (УДППЗ “Укрпошта”, м. Київ);
- “ГлобалМані” (ТОВ “ГлобалМані”, м. Київ);
- “Розрахункова фондова система” (ПАТ “Фінансова компанія “Сучасні кредитні технології”, м. Дніпропетровськ).

СИСТЕМИ ПЕРЕКАЗУ КОШТІВ, СТВОРЕНІ БАНКАМИ УКРАЇНИ

Серед платіжних систем, створених банками України, дві є міжнародними системами переказу коштів (“PrivatMoney” і “АВЕРС”), а три – внутрішньодержавними системами переказу коштів (“Аваль-Експрес”, “СОФТ” і “Welsend”).

Найбільшу кількість учасників за результатами першого півріччя 2013 року мала міжнародна система переказу коштів “АВЕРС”, що приєднала 58 установ, із яких 47 є резидентами, а 11 – нерезидентами. Крім того, система “АВЕРС” співпрацює з п'ятьма системами-партнерами, створеними нерезидентами.

* Аналітичні дані щодо діяльності в Україні протягом першого півріччя 2013 року міжнародних систем переказу коштів, створених нерезидентами, опубліковано в попередньому номері журналу.

Друге місце за кількістю учасників посідає міжнародна система переказу коштів “PrivatMoney”, договори про участь у якій уклали 49 установ, при цьому 48 учасників є нерезидентами.

Зазначимо, що у 2012 році лідером за кількістю учасників була система “PrivatMoney”, проте упродовж звітного періоду ПАТ “КБ “Приватбанк” розірвав договори про участь у ній майже з усіма її учасниками-резидентами, що пояснюється зміною політики розвитку системи “PrivatMoney”.

Перелік систем переказу коштів, створених банками України, подано в таблиці 1.

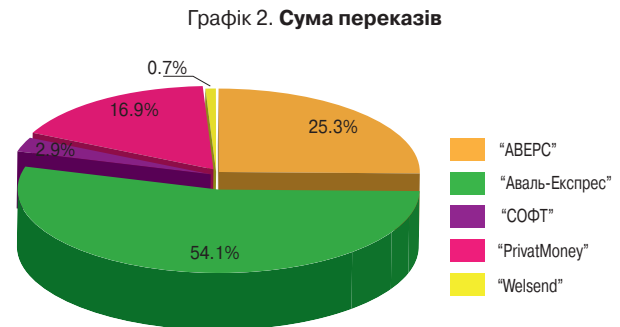
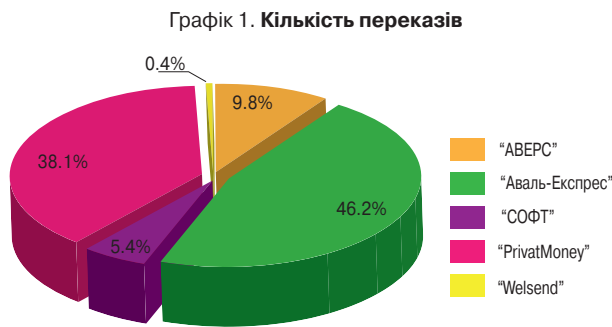
У межах України з використанням зазначених п'яти платіжних систем у першому півріччі 2013 року було переказано національної валюти на суму **2 637 млн. грн.**, що на 17% менше, ніж у першому півріччі 2012 року, а іноземної валюти – на суму **4.1 млн. дол. США** (в еквіваленті), що на 11% менше, ніж за аналогічний період 2012 року.

При цьому лідером серед систем переказу коштів, створених банками України, як за кількістю переказів, так і за сумою стала платіжна система “Аваль-Експрес”. Нею переказано 46% від загальної кількості переказів та 54% від загальної суми переказів. Загальна сума перека-

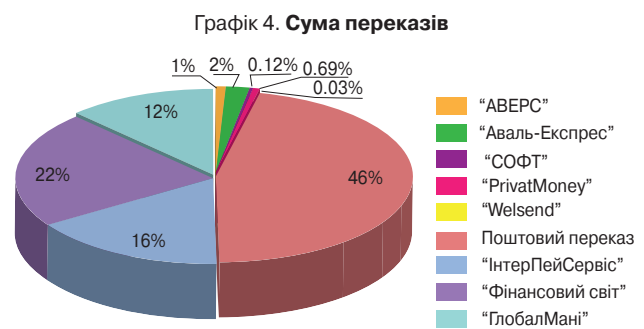
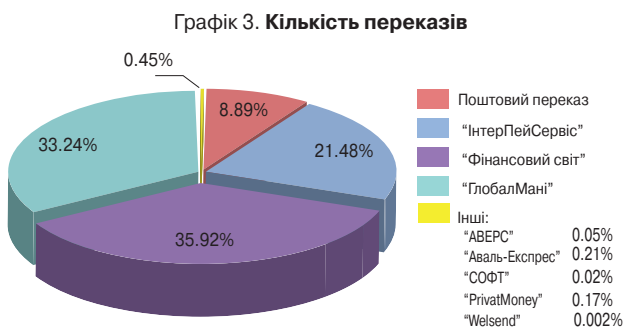
Таблиця 1. Перелік систем переказу коштів, створених банками України

Назва системи та її платіжної організації	№ і дата видачі свідоцтва НБУ	Кількість учасників-резидентів	Кількість учасників-нерезидентів	Кількість систем-партнерів, створених нерезидентами
Міжнародні системи				
“АВЕРС”, ПАТ “Банк “Фінанси та кредит”	№ 1 від 27.05.2008 р.	47	11	5
“PrivatMoney”, ПАТ “КБ “Приватбанк”	№ 10 від 19.07.2010 р.	1	48	–
Внутрішньодержавні системи				
“СОФТ”, ПАТ “Укрсоцбанк”	№ 7 від 26.08.2009 р.	10	–	2
“Аваль-Експрес”, ПАТ “Райффайзен-банк “Аваль”	№ 9 від 07.07.2010 р.	10	–	–
“Welsend”, ПАТ “Укргазбанк”	№ 18 від 04.02.2013 р.	2	–	–

Внутрішньодержавні перекази, здійснені з використанням платіжних систем, створених банками України, у першому півріччі 2013 року

Внутрішньодержавні перекази, здійснені з використанням платіжних систем, створених банками та небанківськими установами України, у першому півріччі 2013 року

зів, здійснених за допомогою платіжної системи "Аваль-Експрес" у першому півріччі 2013 року, порівняно з першим півріччям 2012 року збільшилася утричі.

Друге місце за кількістю переказів у межах України посідає "ПриватМоні" (38%). Водночас за сумою переказів другою є система "АБЕРС" (25%) (див. графіки 1 і 2).

Обсяги переказів, здійснених у межах України в першому півріччі 2013 року з використанням систем переказу коштів, створених банками, наведено в таблиці 2.

Транскордонні перекази здійснювалися:

– за допомогою учасників-нерезидентів міжнародних платіжних систем "ПриватМоні" та "АБЕРС";

– завдяки співпраці платіжних систем, створених резидентами, і систем, створених нерезидентами (договори про таку співпрацю укладено платіжними організаціями систем "АБЕРС" і "СОФТ");

– за допомогою банків-кореспондентів (нерезидентів) платіжних організацій внутрішньодержавних платіжних систем "СОФТ" і "Аваль-Експрес".

Загальна сума переказів, **відправлених із України** з використанням систем переказу коштів, створених банками України, становила **63 млн. дол. США** (в еквіваленті), що на 30% більше за суму переказів, відправлених у першому півріччі 2012 року. Водночас сума переказів, **випла-**

Таблиця 2. Обсяги переказів, здійснених у межах України з використанням систем переказу коштів, створених банками, у першому півріччі 2013 року

Назва системи та її платіжної організації	Код валюти	Кількість переказів		Сума переказів (тис. одиниць валюти)	
		Усього	У тому числі учасниками системи	Усього	У тому числі учасниками системи
"АБЕРС", ПАТ "Банк "Фінанси та кредит"	UAH	45 472	9 201	648 524	100 539
	USD	810	69	3 512	901
"Аваль-Експрес", ПАТ "Райффайзен-банк "Аваль"	UAH	217 721	224	1 444 849	638
	EUR	5	4	35	34
"СОФТ", ПАТ "Укрсоцбанк"	UAH	25 518	662	76 091	2 731
	USD	2	1	8	1
"ПриватМоні", ПАТ "КБ "Приватбанк"	UAH	179 274	8 234	448 128	17 682
	USD	275	18	448	24
	EUR	49	4	60	6
"Welsend", ПАТ "Укргазбанк"	UAH	1 943	16	19 566	43 330
	USD	4	0	42	0
	EUR	1	0	0	0
Усього	UAH	469 928	18 337	2 637 158	164 920
	USD	1 091	88	4 010	926
	EUR	55	8	95	40

Таблиця 3. Обсяги трансграничних переказів, здійснених із використанням систем переказу коштів, створених банками України, у першому півріччі 2013 року

Назва системи та платіжної організації	Спільно з учасниками-нерезидентами				Системи-партнери, створені нерезидентами		Спільно з банками-кореспондентами (нерезидентами)					
	В Україні		З України		В Україні		З України		В Україні		З України	
	Кількість переказів	Сума переказів (тис. доларів США)	Кількість переказів	Сума переказів (тис. доларів США)	Кількість переказів	Сума переказів (тис. доларів США)	Кількість переказів	Сума переказів (тис. доларів США)	Кількість переказів	Сума переказів (тис. доларів США)	Кількість переказів	Сума переказів (тис. доларів США)
"АВЕРС", ПАТ "Банк "Фінанси та кредит"	229	258	3 822	2 681	1. "ЛУІДЕР", Росія	32	8	1 395	991			
					2. InterExpress, Росія	3 865	1 697	188	87			
					3. "Золота корона", Росія	168 657	100 909	24 437	17 073			
					4. Caspiat, Азербайджан	3 568	4 368	2 882	2 282			
					5. Intel Express Georgia, Грузія	927	512	453	326			
"PrivatMoney", ПАТ "КБ "Приватбанк"	139 744	104 928	48 256	34 780		177 049	107 493	29 355	20 759			
"ООФТ", ПАТ "Укрсоцбанк"					1. CONTACT, Росія	18 262	9 015	8 610	3 905			
					2. MoneyGram, США	4 899	3 037	1 503	957			
"Аваль-Експрес", ПАТ "Райффайзен-банк "Аваль"					Усього	23 161	12 052	10 113	4 861	1 499	1 741	0

чених в Україні, становила 226 млн. дол. США (в еквіваленті), що на 3% більше за суму переказів, випланих у відповідний період 2012 року.

Найбільша сума переказів була отримана в Україні завдяки системі "АВЕРС" – 108 млн. дол. США (в еквіваленті), або 48% від усіх вхідних переказів. Із України за допомогою цієї системи було відправлено 23 млн. дол. США (в еквіваленті), або 37% від усіх вихідних переказів.

З використанням системи "PrivatMoney" було переказано в Україну 105 млн. дол. США (в еквіваленті), або 46% від усіх вхідних переказів. Із України за допомогою цієї системи було відправлено 35 млн. дол. США (в еквіваленті), або 55% від усіх вихідних переказів.

Дані про обсяги трансграничних переказів, здійснених у першому півріччі 2013 року з використанням систем переказу коштів, створених банками України, наведено в таблиці 3.

ПЛАТІЖНІ СИСТЕМИ, СТВОРЕНІ НЕБАНКІВСЬКИМИ УСТАНОВАМИ

Згідно з постановою Національного банку України на здійснення діяльності отримали п'ять внутрішньодержавних платіжних систем, створених небанківськими установами: "Фінансовий світ", "ІнтерПейСервіс", "ГлобалМані", "Поштовий переказ" та "Розрахункова фондова система". Їх перелік наведено у таблиці 4.

Із використанням внутрішньодержавної платіжної системи "Фінансовий світ" у першому півріччі 2013 року було здійснено 36.9 млн. переказів на суму 1 759 млн. грн., що відповідно на 30% за кількістю і на 39% за сумою більше, ніж за аналогічний період 2012 року. Середня сума однієї операції становила 48 гривень.

За допомогою внутрішньодержавної платіжної системи "ІнтерПейСервіс" у першому півріччі 2013 року в межах України було здійснено 22.1 млн. переказів на суму 1 295 млн. грн., що відповідно на 44.3% і на 20.6% менше, ніж в аналогічному періоді 2012 року. Середня сума однієї операції збільшилася майже вдвічі – до 59 гривень.

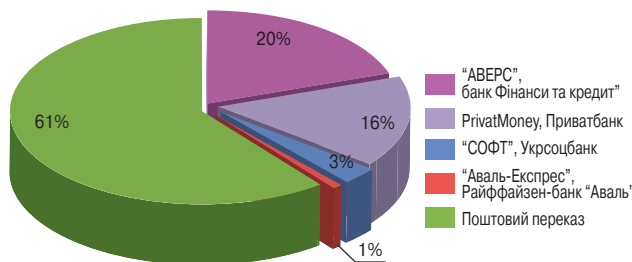
Внутрішньодержавна платіжна система "Поштовий переказ" створена Українським державним підприємством поштового зв'язку "Укрпошта". Загальна сума переказів у межах України, оброблених платіжною системою "По-

Таблиця 4. Платіжні системи, створені небанківськими установами

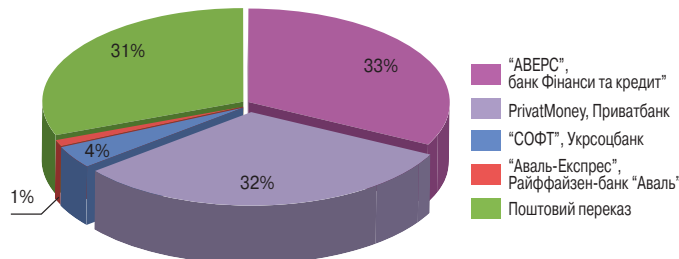
№ п/п	Назва небанківської платіжної системи	Найменування платіжної організації	№ дозволу	Дата надання дозволу
Системи переказу коштів				
1	"Фінансовий світ"	ТОВ "Українська платіжна система"	2	16.07.2009 р.
2	"ІнтерПейСервіс"	ПАТ "Запоріж-зв'язоксервіс"	4	11.08.2010 р.
3	"Поштовий переказ"	УДППЗ "Укрпошта"	3; 3/1; 3/2	29.12.2009 р.; 11.01.2011 р.; 19.03.2013 р.
4	"ГлобалМані"	ТОВ "ГлобалМані"	5; 5/1; 5/2; 5/3	14.09.2010 р.; 27.05.2011 р.; 08.09.2011 р.; 02.04.2013 р.
Системи розрахунків за угодами щодо цінних паперів				
5	"Розрахункова фондова система"	ПАТ "Фінансова компанія "Сучасні кредитні технології"	25-213/ 2763-21412; 68-116/ 205-1355	17.11.2009 р.; 07.02.2012 р.

Транскордонні перекази, здійснені з використанням платіжних систем, створених банками та небанківськими установами України, у першому півріччі 2013 року

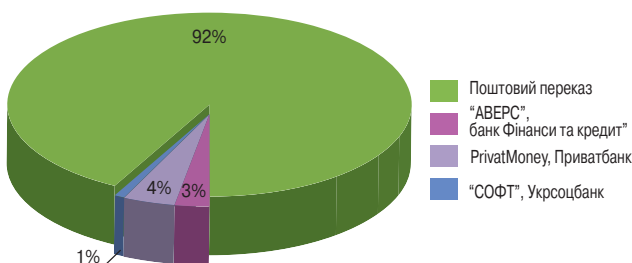
Графік 5. Кількість переказів в Україні

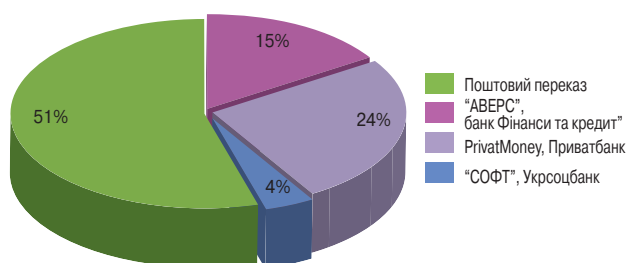
Графік 6. Сума переказів в Україні

Графік 7. Кількість переказів з України

Графік 8. Сума переказів з України

штовий переказ" у першому півріччі 2013 року, сягнула 3 778 млн. грн., з яких 90 млн. грн. становили термінові перекази, що відповідно на 8% і на 31% більше, ніж у першому півріччі 2012 року.

Здійснення УДППЗ "Укрпошта" транскордонних переказів забезпечується на підставі Угоди про поштові платіжні послуги Всесвітнього поштового союзу та угод із поштовими службами інших країн. У першому півріччі 2013 року в Україні з використанням платіжної системи "Поштовий переказ" виплачено 104 млн. дол. США (в еквіваленті), при цьому майже всю суму становили електронні перекази. За межі України УДППЗ "Укрпошта" відправлено 65 млн. дол. США, у тому числі електронних переказів на суму 19 млн. дол. США.

Правила платіжної системи "ГлобалМані" включають правила системи електронних грошей "ГлобалМані", емітентом яких є ПАТ "Ошадбанк". З метою поповнення електронних гаманців системи електронних грошей "ГлобалМані" у першому півріччі 2013 року в пунктах приймання коштів та з використанням програмно-технічних комплексів самообслуговування було прийнято 34,1 млн. переказів на загальну суму 978 млн. грн., що відповідно на 24% і на 32% більше, ніж за аналогічний період 2012 року. Середня сума однієї операції становила 29 гривень.

"Розрахункова фондова система" є системою розрахунків за угодами щодо цінних паперів. У першому півріччі 2013 року з використанням "Розрахункової фондової системи" було здійснено 8 тис. операцій з переказу коштів з метою купівлі-продажу цінних паперів на загальну суму 945 млн. гривень.

Якщо порівняти підсумки діяльності у першому півріччі 2013 року систем переказу коштів, створених банківськими та небанківськими установами, можна дійти таких висновків. Лідуючі позиції на ринку приватних

систем переказу коштів в Україні займають платіжні системи, створені небанківськими установами. Так, найбільшу кількість внутрішньодержавних операцій було здійснено з використанням системи "Фінансовий світ" – 36% від загальної кількості. Найбільшу суму було переказано за допомогою системи "Поштовий переказ" – 46% від загальної суми коштів (див. графіки 3 і 4).

У сфері транскордонних переказів, як і 2012 року, чільне місце посідає система "Поштовий переказ". Частка її переказів в Україну становила 61% від загальної кількості вхідних переказів, а з України – 92% від загальної кількості вихідних переказів. Також цією системою було оброблено найбільшу суму вихідних переказів з України – 51% від загальної суми.

Водночас найбільші суми вхідних переказів в Україну були опрацьовані за допомогою систем "АВЕРС" і "PrivatMoney" (відповідно 33% і 32% від загальної суми переказів) – див. графіки 5, 6, 7, 8.

Усього за допомогою систем переказу коштів, створених банками та небанківськими установами України, у першому півріччі 2013 року було переказано:

- 1) у межах України:
  - 7 813 млн. гривень;
  - 4 млн. доларів США (в еквіваленті);
- 2) в Україну:
  - 330 млн. дол. США (в еквіваленті);
- 3) за межі України:
  - 128 млн. дол. США (в еквіваленті).

Матеріал підготовлено управлінням нагляду (оверсайта) за платіжними системами та системами розрахунків Генерального департаменту інформаційних технологій та платіжних систем Національного банку України.